

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника
10 сот.
На провінції
12 сот.
В однієї території
двіх 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить щодня крім
квотних понеділків.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24— К.
„ півроку	12— „
„ чвертьроку	6— „
„ місяць	2-40 „

В краю і державі:	
На рік	32— К.
„ півроку	16— „
„ чвертьроку	8— „
„ місяць	2-70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В інших державах	54 фр.

Львів, 10. марта 1917 р.

Для 10-того марта 1861 р. спочив вічним сном в далекому Петрограді найбільший Геній України, Тарас Шевченко.

Помер виправді тілом, та не духом. Противно, дух Тараса, що оживляв до смерті його тільки тіло, оживив опісля мільони, воскресив мільони до нового життя для України.

Шевченко став воскресителем України.
Він став душею України.

До виступу Тараса можна було про долю, про будучисть України, різно думати. З виступом Кобзаря і найбільший песиміст мусів набрати иншого переконання.

„Не вирає душа наша,
Не вирає воля,
І не ситий не впері
На дні моря поле,
Не скує душі живої
І слова живого“...

Так мусів собі кождий сказати за Тарасом. Бо справді, ані душі ані слова не скувати! А якраз Тарас дав Україні душу і слово!

І ми бачимо, як протягом кількох десятиків літ сіра, етнографічна маса українського люду став під впливом Шевченкової поезії живим народом, народом з душею.

Такий народ вже не загине!

Нехай звалить ся на нас ще гірші злиди, чим ті, які нам принесла теперішня війна, нехай дальше руйнують наш культурний доробок, нехай над нами дальше співають похоронні пісні, ми вже не загинемо, бо ми живий нарід, ми нарід з душею!

Що небудь принесе нам кінець війни, ми не маємо причини лякати ся. За нами стоїть Шевченко, Його Слово, Його Правда, що

не вире,
не поляже.)

Тому бодри ся, український Народе!

Серед найтяжких хвиль свого життя не трай надії, сповняй тільки заповіт свого Генія:

Свою Україну любіть!
Любіть її, бо время лютє!...

В справі наших виселенців.

„З рамени парламентарної комісії для виселенців і українського запомогового комітету інтерв'ювали в міністерстві внутрішніх справ дня 6. марта 6. р. н. пр. Др. Колесса і Др. Перфелій в слідуєчих справах наших виселенців: 1) в справі розширення виселенного округу в Галичині на середно-галицькі повіти і негайної виплати виселенцям в тих повітах державної запомоги; 2) поправки харчу і приміщення в таборах Гредік, Гмід і Хоцен та репатріації виселенців з тих таборів; 3) в справі реорганізації табору Хоцен; 4) в справі доставки живності з Галичини для тих таборів; 5) в справі худоби виселенців в Гміді; 6) в справах культурних уряджень в таборах виселенців та громадах виселенців в Галичині; 7) в справі легітимаций для делегатів укр. парламентарної комісії для виселенців і укр. запомогового ко-

мітету до нагляду над умовами життя виселенців в Галичині і круга ділаєня тих делегатів; 8) війни в справі призначення номінації інспектора шкіль в таборах виселенців.

Між позитивними вислідами інтервенції узискано: розширене виселенного округу в Галичині на повіти Добромиль, Ліско, Мостиска, Яворів, Шванів, Старий Самбір, Самбір і Городок Ягайлонський та видане зарядження, що виселенцям тих повітів мають бути почайно виплачені державні запомоги за час від 1. грудня 1916 р., важні преречення в справі поправки домі виселенців в Гміді і державна худоба тих виселенців як також есентуальної реорганізації табору Хоцен в інци призначено урядових легітимаций для наших делегатів на весь виселенний округ Галичини. В инших справах оказалась потреба ще дальшої інтервенції і у инших компетентних чинах“.

Торговельна фльота Зєдинених Держав а війна.

В часі теперішньої війни торговельна фльота Зєдинених Держав сильно зросла.

В р. 1915—1916 збудовано в американських корабельних варстатах 937 торговельних кораблів поємности 325.400 тон, супроти 1.157 кораблів поємности 225.000 тон в 1914—15 році. Однак в р. 1915—16 проєктовано збудовати ще більшого числа кораблів загальної поємности 400 000 тон; коли сього не сягнено, то тільки задля недовстачі фахових сил і частин стрейків. Тепер недовстачу вишкочених сил усунено, стрейкам можливо заряджено, отже на біжучий рік, предвиджують в будові кораблів ще більші результати. Пальму першості, яку держала на сім поли досі Англія, видерто її. В першім півроці 1916 спушено на воду в Зєдинених Державах 524 кораблів поємности 240.000 тон, коли в Англії в тім самім часі збудовано тільки 160 кораблів поємности 238.000 тон. Від червня виправді англійські варстати почали працювати інтенсивнійше так, що в перших 9 місяцях 1916 р. в Англії збудовано вже 246 кораблів поємности 430.500 тон, коли в Державах в тім самім часі побудовано 351 кораблів, але тільки 378.000 тон поємности, з того 5 кораблів на 17.000 тон на чужий рахунок. Але багате англійських кораблів вже побудованих жде ще на машини, котрих достава призначена з причини виробу амуніції через фабрики, коли американські кораблі всі вже зовсім готові спущено на воду.

Передовім однак рік 1916 буде під зглядом будови кораблів в Зєдинених Державах рекордовий. Вже 1. червня було там в будові 186 кораблів сталеної конструкції загальної поємности 700.000 тон, а всі вони мали бути наново покінчені з кінцем 1916 р. Для 1. жовтня в американських корабельних варстатах було вже в будові 417 кораблів сталеної конструкції поємности 1.454.000 тон, з чого 326 кораблів поємности 1 мільона тон мало бути готових на половину року 1917. Є се рекорд зовсім нечуваній, а сягаєний завдяки горячковим спільним зусиллям правительства і приватних підприємців. Деякі корабельні варстати працюють через 24 годин на добу на три зміни. Деяким підприємцям визначено спеціальні премії за прикороєне будови, а сі знов відслідують найбільши винагороду своїм робітникам. Всі висше наведені дані про будову кораблів відносять ся виключно до пароходів повного моря, а не обіймають кораблів побережних і вітрильних, будованих в поменших варстатах, котрих Зєдинені Держави випродукували в 1916 р.

так, як в літах попередних, а на поємність понад 100.000 тон. Поємність американських морських пароходів піднесла ся протягом двох літ війни з 1.076.000 на 2.192.000 тон. Є се результат, з котрим ані зглядно, ані беззглядно не може рівняти ся жаден инший край в світі.

Загальний результат зросту торговельної фльоти Зєдинених Держав протягом війни представляєть ся так, що коли перед війною та фльота числила разом 21.663 кораблів поємности 4.800.000 тон, то в половині р. 1916 мала вона вже 26.444 кораблів поємности 8.470.000 тон. Колиж дотислимо тих 186 пароходів з 700.000 тонами, котрі напевно справді після проєкту покінчено в р. 1916, то загальна поємність американської фльоти торговельної зросте на більше чим 9 мільонів тон.

Супроти того всього дуже було би дивно, коли би Зєдинені Держави цілий той свій доробок торговельної арматі, здобутий завдяки зглядній нейтральності і мирному поведєнню, хотіли тепер наразити на страшне ризико через війну з Німеччиною і її „немилосердними“ підводними лодками.

Відбудова рілляництва.

На засіданні Комітету ц. к. Товариства рілляничого в Кракові з д. 21. м. ж. подав віцепрезидент Др. Юліян Новак до відомо такі подробиці з діяльності Централі для відбудови краю:

1) Знова звернено увагу Старостів і Раїонних Команд, що в першій мірі повіт сам має подбати о забезпечення для себе зерна на засів. Доки всі рілляники в повіті не будуть мали насіння на засів, треба всякі надвижки поливати на місці і доперва по заспокоєнню потреб повіта вислати їх до найближшого повіта, в яким виявить ся недовстача насіння для того, щобі омити кошти перевозу і проволоти в доставі насіння.

2) В магазинах в Живці зібрано кількадесят вагонів ріжного зерна на засів, яке в необхідній потребі відступити ся рілляникам на засів по ціні власних коштів закупи, без дотиснення коштів перевозу і магазинованя.

3) В „Союзі конюшинів“ у Відні сягнено право закупи в Польськім Королівстві певної кількості червоної конюшини. Тому, що ся конюшина буде дорожша від ціни установленних на конюшину в краю, пороблено в Міністерстві заходи, щобі одержати субвенцію в висоті 100 К на кождих 100 кг. насіння тав, що ся конюшину буде продавати ся по установленних максимальних цінах.

4) Щобі забезпечити насінє люпину, збирає ся тепер дати що до висоти його запотребованя. На случай недовстачі люпину можна буде його доставити з Польськім Королівством, звідки оферовано яких 150 вагонів сінного і жовтого люпину по ціні 90 К за 100 кг. з доставою до Кракова і з запорукою 75-процентовой ужиткової вартости. Тому, що ціна люпину, спровадженного з Королівства, є значно вища від ціни установленної в краю, внесено подане до ц. к. Міністерства рілля. о субвенціоноване кождих 100 кг. того люпину квотою 30 К.

5) Зі зглядом на недовстачу есенного навозу і високі, часто подвійні кошти при засії зеленних навозів — пороблено заходи що-до признаєня премії 50 К від кождого морга, засіяного зеленими навозами.

6) Щобі забезпечити нашим рілляникам добри відміни баряболі до садженя, закупилено всю продукцію баряболі до садженя у фірми Докковський в Новім Селі. Крім того поручено краківському Рілляничому Товариству, щобі з тою

фірмою заключило умову о доставляванні оригінальних відмін бараболів на протязі п'яти літ при річній підмозі на суму цілх 20.000 К.

7) Тому, що теперішня ціна бараболів не покриває коштів продукції, звернено ся до Міністерства рільн. з проханням піднесення тої ціни до 16 К за 100 кг. і признання коштів доставки до місця відбору, чинаючи 30 с. за 1 кілограм. і сотнар метр.

8) Оборот шугучими навозами віддано під строгий нагляд ц. к. Намісництва — Централі для відбудови краю. Доси розділено між різними організаціями:

жужлів Томаса	800 вагонів
суперфосфату	145 "
амоніакового сірчану	40 "

Крім того якусь кількість жужлів Томаса має на продаж фірма Каррах, яка від ряду літ має посередництво при продажі зі сторони фабрик томасини в Берліні. Ця фірма обов'язала ся продавати навози лиш безпосередньо рільникам (без посередників), які одержать дозвіл на закупку від органів Централі. Капіт і потасові соли можна замовляти без обмеження в краєвій бурі в Калущині або через рільничі організації. Будова фабрики азотних навозів вже ведеть ся і можливо є, що в осени с. р. або найпізніше з весною 1918 р. можна буде азотні навози доставляти рільникам.

9) Худоба евакуованого населення наводиться ся під надзором Районових Команд. Віддасть її на перехованя. Тої худоби в основі не продасть ся, хіба лиш корі і винищені шутки.

10) Спроваджено якусь кількість коний виселенців з Галинду; позичали їх за оплатою 50 с. від шутки. Тепер маєт ся спровадити коні виселенців з Моравії (212 шук). Безнастанно робить ся заходи коло доставки більшої кількості коний а також коло виселення у військові властий заказу дальших реквізицій коний з Галичині. Подане о такий заказ відкинуло Міністерство рільн.

11) Справа закупки більшої кількості скіп і частини упряж на Угорщині не увінчалася успіхом, бо в останній хвилі відступлено від офери. Тепер робить ся заходи коло закупки більшої кількості скіп і коло заложень зарплат для направи упряж в різні місця краю. Крім того знов робить ся старання коло закупки нової партії упряж на Угорщині.

12) Воєн, як відомо, куповано перше у фірми Мундус, тепер же пустить ся в рух фабрику возів в Озвятимі. Потрібний матеріал вже купуєт ся.

13) В останній часі закуплено яких 400 уживаних військових возів на Угорщині, які є тепер в напаві. Робить ся заходи коло закупки через Централю 600—700 возів уживаних в Команді кріпости в Кракові. Ці вози в загалом добрі і дещо легшого типу. Крім того заходить ся Централі коло закупки 180 возів артилерійських у Відні.

14) Так само приготувать ся організацію зарплат для направи рільничих снастей в будинку закупленні на суму цілх від фірми Горечького в Кракові як також організацію менших зарплат і кузень на провінції.

15) Машини і рільничі снасти субвенціують ся даліше в той спосіб, що дасть ся 25 проц. опусту, а також — місячний вексельний кредит без відсоток, зглядно 3-літній кредит по 3 від ста на історичний скрипт довжний, який є вільний від степіля. При моторових плугах опуст є вищий — залежить се від марки — а кредит 5-літній. В 1917 р. закупить ся знова кількадесят плугів моторових марки „Прага“ і „Есперанс“, що відповідає бажанням рільників, бо досі надійшло 50 замовлень на плуги тої марки. Щоби забезпечити смазовило і паливо для моторових плугів, звернено ся до Міністерства рільництва з проханням о виведення у Міністерства війни 480 вагонів бензину, 120 вагонів ропи і 66 вагонів смазовила. До заматрикування і розсилки бензину куплено 4900 бочок, кожда о об'ємі 2 гектолі. При молотильних уділяють ся опусту 15-25 проц. — залежно від степіня зниження цететана 3-літній кредит по 5 від ста, зглядно на 5-літ. кредит. При парових плугах в 10 случаях признано 25 проц. опусту згляд. 5 проц. кредиту. Тепер предложено Централі офери на випозичення 15 парових плугів по ціні 26 К від на зарадого поля, при чім обслугову і вуголь доставляє випозичающий. За гальна сума, выдача досі на субвенціоновані машини і снасти рільничих, виносить понад 12 мил. К.

16) Організація помочи при відбудові господарств є в повній розгарі.

17) Так само розпочато вже відбудову молочарень в краю.

18) Для охорони дальших просторів лісів від шкідливих і від зараження: а) створено станцію для їх досліджування і уділювання ради, як їх нащити; провід її віддано Др. Сіговському,

асистент. зоології при університеті в Кракові, б) рішене виплачувати по К 100 за очищеня від зломів і вивертів одного гектара ліса; в) крім того уділено підмоги на відбудову сушарні лісного насіння в Засові та підмоги на створеня бюро порад в лісних справах при Рільничім Товаристві в Кракові і Господарським Товаристві у Львові.

19) На поправу меліорацій дала Централі через меліораційне бюро Красового Виділу беззворотної підмоги у висоті 224.000 К. Так само робить ся старання коло оживлення меліораційного банку, щоби прискорити направи, яких Красовий Виділ в наслідок нестачі персоналу в меліораційним бурі так скоро не може довершити.

20) Справа віднові городництва є предметом пильних заходів. Вбираєт дати що до заповідних шкід. На разі єв акцію обмежаєт ся до вилкнення при набутї насіння, ярип і щеповотевих дерев.

Війна.

Німецька відповідь на адресу Вільсона.

БЕРЛІН. Про адресу Вільсона, в котрій він сказав: „Так, як Америка бажає для себе слущности, справедливости, свободи життя і охорони перед зорганізованим безправством, так також готова жадати того для цілого людства“, пише „Norddeutsche Allg. Ztg.“

Того, чого Вільзон готов жадати для цілого людства, не признає Німеччині. Ціла наша політика супроти Америки від початку війни була борбою за слущність, справедливість, свободу життя і відверте зорганізованого безправства. Правительство Вільсона спокійно приглядало ся усуванню через Англію обов'язуючого морського закону.

Те саме правительство, котре без оборони прийняло спараліжованя цілої торгівлі Америки з Німеччиною і австральними державами, видавало протести один за другим, коли ми поділяли відплачували Англії. Рівночасно цілі Зєднані Держави перемінили ся в одну велику фабрику оружя і амуніції для ворогів Німеччини.

Коли Америка поділяла наше бажаня омикути війну з Зєднаними Державами, то Мексикі стільки лиш буде знати про нашу офери, скільки правительство Вільсона саме про те оголошило. На самого тільки Вільсона спадє перед історією відвічальність, коли край його безкопечної потреби мавби бути втягнений в жорстокости крєвавої світової війни. Чи однак Вільзон вибере війну або мир нас ані на волос не зіймє з дороги, на котру ми увійшли дня 1. лютого с. р.

Зявляючи ділом такий погляд на невідрадність, правительство Зєднаних Держав жадє від нас, щоби ми ручили за безпеку кождо з його героїв, котрий проти успішної перестороги удаєт ся в область морської борби. Отсе червона нитка, що тягнєт ся від початку криз політику Вільсона. В хвилі проголошеня неограниченої борби підводними лодками в останнє звернено до Вільсона голос, який зивав о слущність. Відповідю було зіванє зносин, а навіть проба піддужуваня проти нас всіх австральних держав.

Нині крім того Вільзон отверто також говорить, що можлива є безпосередня участь Америки в борбі. Нині живий інтерес Америки, не змушують президента до воєнного кроку, слущність радше наказувала би не ставати проти народу, котрий веде борбу за існуванє, а супроти Америки ніколи не оказував нічо иншого, як тільки прихильнє.

Але се, чого ми доси зазначали від Америки, не могло зохотити нас до того, щоби ми чинили на справедливий осуд там нашої постанови. Було се отже зовсім природно, що ми загоді оглядали ся супроти можливости нового ворога за новим союзником. Нема безумовного забезпечення перед зрадою, а послугуючи ся зрадником, правительство Вільсона мовчки признало ся до того, що ми мали велику причину до якнайдалшої дущности. Наша офери союзна мала бути виготовлена до Мексику до черва по виконідженю нам війни через Америку.

Пляни коаліції на весну.

„Рускій Івалід“, російський офіційний орган мілітарний, пише, що Французи з весною не розпочнуть мабуть офензиви, а будуть тільки боронити ся. Італійська знов преса жадє одночасної офензиви коаліції на всіх фронтах,

щоби через те спараліжувати акцію противника тоді, коли буде вимірений проти нього удар на найголовнішій фронті. Італійці бажать, щоби Французи поведержали німецькі сили, коли російські війська зберуть ся в центрі Галичини і будуть черги на Краків. В тім самім часі корпус генерала Сарая і італійські війська підуть офензиву на Балканах.

Зміна регуляміну вашигтонського сенату.

ВАШИНГТОН. Зложеній в демократію і републиканців спільний виділ сенату і конгресу рішив запропонувати зміну регуляміну сенату в тім напрямі, щоби кожда дискусія могла бути замкнена більшістю двох третих голосів.

Поважний настрій в Англії.

БЕРЛІН. „Tagblatt“ доносить з Англії, що настрій, викликаний війною підводними лодками, дуже поважний. Виходить се вже хоч би з того, що загал дає віру тільки німецьким звідомленням про затоплюванє кораблів і в далекий від оптимізму.

З західного фронту.

БЕРЛІН. На західнім фронті від 1. марта положено 333 Англіяців і 730 Французів, адо-буто 32 машинні карабіни і 5 карабінів скорострільних.

На морі.

БЕРЛІН. На кораблі „Мінас“, затопленім д. 15. лютого на Середземнім морі, було 1000 воєків, 1 генерал, 3 полковників і 2 майорів. Всі вони потопали ся.

БЕРЛІН. На Середземнім морі затоплено 9 пароків і 3 вігріляки загальної певности 32.000 тон.

ПАРИЖ. Дня 28. лютого німецька підводна лодка затопила контрторпедовець „Сазімі“, при чім згинув з його задоги: командант, 6 інших офіційрів, 100 підофіційрів і воєків.

СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ

на

ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ

(Адреса: J. Romanczuk, Wien, Parlament.)

НОВИНКИ.

— Доля Метрополита Шентидького. „Gazeta Polska“, що виходить у Москві пише дня 15. лютого:

Посол до Думи Черносвітєв, перебуваючи в Ярославлі звернув ся до губернатора з проханням о дозвіл відвідати Метрополита Шентидького, що, як відомо, є інтернований в однім з ярославських монастирів. Губернатор відмовив прохєнню.

— Новий намісник з України. Новий галицький намісник граф Гуїя відбув ві візрок 6. марта одногодину конференцію з президентом „Української Парляментарної Рєпрезєнтации“ а імено з послами: Ромачуком, Петрушевичем і Трильовським. Конференція тривала більш години. Намісник розпитував про бажаня і потреби українського населеня, зазначуючи, що його першим і головним завданєм є економічна відбудова Галичини. З великим признанєм висловив ся граф Гуїя про патріотичне почуванє галицького селянства і прєсисловів, щоби у всякій справі, яка дотикає Галичини, відносили ся безпосередно до негє.

— З Наукового Товариства ім. Шевченка. Засіданє фізйологічної секції відбудєт ся дня 10. с. м., в суботу о год. 6. вечєром в канцелярії Товариства з таким порядком: 1) др Я. Гордицький, Перша проба хрєстоматії з української літератури; 2) комунікати і внесенє.

Засіданє комісії для історії шутки і архєології відбудєт ся дня 11. с. м., в неділю о год. 11. рано в канцелярії Товариства з таким порядком: 1) др Ів. Крип'якевич: Українські дереворитники у Львові; 2) др В. Шурат: Релігійні королатки, медаліки і хрєстики в Україні; 3) Комунікати.

— Церковна музика. В неділю дня 11. с. м. в Преображенській церкві хорального співу не буде. — Зазначаєт ся при тім, що текст боевої пісні Кернера Гімля, який співає хор Преображенської церкви, сходить ся тільки в однім слові: „Оче“ з текстом, який зі споминів по своїй прабоці прислав ся новинарєви „Діла“. — З інтересі правди належить

проте найкраще тверезо приєднати ся співесві і ми відтак писати новинку. — Іван Турнович.

— Реколекції для духовенства. Виділ товариства св. Павла улажує під проводом о. епархіального Леоція Куликського в церкві духовної семінарії у Львові реколекції для духовенства з наступним порядком: Дня 19. марта одна наука о год. 3½, з полудня, а друга о 7. год. вечером. Дня 20. марта перед полуднем в годинах 9. і 11½, а з полудня в годинах 3½ і 7. Дня 21. марта з раня подібно як в попереднім дни, а з полудня коротка наука о год. 3½, а по ній св. оповідь. Науки будуть лущити ся з оуніфікацією, або з читанем молитвослова, або з розважуванем, або з яким богослуженням. — Запрошуючи Всєх духовенство до участі в духовних вправах, жаль видіти над тим, що в виду занятя цілого семінара на військовий шпиталь не зміг уникати поміщення для приїзних священиків, і що ті будуть мушкеті гадати місце в недалекій „Народній Гостинниці“ (ул. Косинська ч. 1) або в других домах. — Від виділу товариства св. Павла у Львові.

— З Народної Торговлі, як союзу торговельних спілок до Торговельних Спілок. Розділ на фти так гуртом, як і до подрібної продажі зістав приділений ц. к. старостам, котрі мають означити гуртовників і предложити їх до затвердження ц. к. намісництва. Гуртовники дістають нафту впрест з рафінерії на основі комітенту, означеного через нафтову централь і мусять її розділяти після поручення ц. к. старостів подрібним купцям, головню до дрібної продажі мають бути депущені передовсім споживачі організації, то значить і наші торговельні спілки. Нехай отже наші повітові спілки поставлять ся о гуртову на повіт, а подрібну на свою місцевість, а знова торговельні спілки о подрібну продаж нафти.

Також занувно і продаж цукру єсть тепер в реорганізованю: так як при нафті цілу справу віддано ц. к. старостам. Спілки торговельні і споживчі мають мати першенство в розпродажні.

Не занадбувати хвилі, тільки сейчас звернути ся до місцевих ц. к. старостів з прошенем о приділене для повітових згл. міських спілок гуртової продажі на повіт, а подрібної на місто, а для сільських о приділене подрібної продажі для сіл.

Сили торговельні спілки задумувать підняти ся оруна і наковання яець, належить безпрохотне віднести ся в сім справі до молодарського союзу в Стрию по інформації. Справа дуже важна, для того належить спішити ся. — Всі спілки, котрі зголосять ся по інформації до Стрия просимо повідомити о тім і Народну Торговлю, як союз торговельних Спілок.

Проемо всіх о. священиків, щоб о скільки суч. відповіди віднесли в селі, звняли ся сою справою і віднесли ся за інформаціями до молодарського союзу, а вже задалегідь, щоб старали ся о зєрганізоване малої місцевої спілки.

Важною під живітну пору єсть справа живильності і для того повинно наша пп. священицтво пролагувати збирание збірних замовлень на різні товари, як мило, мармелада, свічки, сірники і т. п. і такі товари замовити або в найближній більшій спілці, або вислати їх до Народної Торговлі, котра заїме ся визначкою. — На задане висилає Народна Торговля діли і інформації.

— Керитовський президентом банку. Ходять чутки, що б. намісник Керитовський має стати президентом депозитного банку.

— Курси для неграмотних жовнярів. Після вказу команди краківської твердині є під ся лару в Кракові 3.706 неграмотних жовнярів, між тим 1.130 Полянів а 2.220 Українців. Товариство TSL устове в найближній будучности курси для Полянів.

— В справі скликання парламенту. Дня 7. с. м., відбули ся у Відні загальні збори християнсько-сусільного союзу, на яких одобрено ухвалу президії з дня 20. лютого с. р., що жадала як найкращого скликання парламенту. Таку саму ухвалу прийнято рівнож на засіданні чеського союзу і на засіданні президії хорватсько-словенського клубу.

— Речинець скликання парламенту. Деякі віденські дивіанки помістили були вістку про те, будто би парламент має бути скликаний на 17. червня с. р. На се заявляє „Neue fr. Presse“ на основі достовірних інформацій, що речинець скликання парламенту є ще не усталений, а що до дати 17. червня, то вона без сумніву за пізна, бо вже 17. липня кінчить ся законний період парламенту.

— Проти інтерв'єції посла Келемана. Одна віденська часопись містить писмо шта-

ботового лікаря, що сповняє службу на фронті, а котрий в цивільнім стані є професором університету. Се писмо, котре з приводу опізнєня на почті деперва тепер дійшло до рук редакції, збиває твердження інтерв'єції пос. Келемана в угорським соїмі про нелад в санітарній службі на фронті. Автор представляє подрібно, як поверховими є закли пос. Келемана і як достаточними були його інформації. Писмо стверджує, що санітарна служба на фронті як найліпше улажена і як найліпше функціонує.

— Загублені скарби. Віденський суд кравий оповістив едиктом, що загинули вартісні папери які були власністю міста Бродів. Загальна їх вартість переходить 250.000 корон.

— Театр на фронті. Віденські театри привзатні рішили скласти дружицу, яка на днях має виїхати на російський фронт і у віддалєню кількох кілометрів за лінією давати вистави. Океді відбула ся генеральна проба. На першу виставу піде відома фарса „Еспаньєла муха“.

— Конкурс на три премії Товариства „Просвіта“. На повисний конкурс почали вже напшувати деякі твори. З огляду на те, що вони обємом зовсім малі (один з них буде що найбільше на 3 стор. друку) пригадуємо, що в услівях конкурсу виразно жадає ся, що твір мусять обіймати найменше від пів аркуша до одного аркуша (отже від 8—16 сторін) друку формату кашадаря „Просвіти“ на 1917 рік.

Речинець конкурсу кінчить ся невідклично 30. цвітня 1917 року о год. 12 в полудне. Канцеляція Товариства „Просвіта“ у Львові (Ринок ч. 10).

— Школа на еміграції, перенесено сего місяця — заходом Парляментарної Рєпрезєнтації і Культурної Ради, з Кірхбергу над Вільд до Гімндю, (де були вони отворені від початку свого існування) та сим заповнено курсам ієжоване і дальший розвій на час війни.

Замок гр. Ван Стратена з Кірхбергу, не надавав ся на приміщенє курсів з огляду на брак відповідних саль наукових, недостаці місця для приміщеня зростаючого числа учеників, відкосили санітарні, та значні кошта.

Богато молодіжи з українських таборів, яка не могла вступити до гімназії з огляду на брак місця, має тепер спримогу користати вповні з науки, бо найде приміщенє в заїстах, в таборі у Гімнді — і на се належить звернути увагу молодіжи по таборах.

Гімназія ся, се дієсно значний здобуток Парляментарної Рєпр. і Культурної Ради, та велика поміч для бідної молодіжи, яка рада б шукати дальшої науки в школах середних, та не може вернути до краю, ані удержати ся у Відні.

Почин утвореня сих курсів дали народні учителі — в першій мірі дир. школи у Гімнді В. Кабаровський — в році 1915 — а то в сей спосіб:

Між учениками народної школи у Гімнді найшло ся не мале число здібайших, які заважили окету вступити до гімназії; на жаль не були вони підготовлені до шкіл середних, бо всі були учениками шкіл сільських, та мови німецької почали ся вчити деперва у Гімнді. — Щоби приготувати їх до вступного іспиту — отворено класу приготавляючу, та учеників сеї класи, зібраних з поодиноких клас та відділів, віддано учителеви П. Ковалеви. Сей, так щиро заїмає ся хлопцями, що в претягу 3 місяців, могли вони приступити до вступного іспиту, зіволєня однак на виїзд до Відня не дістали. Треба було отворити і класу власними силами і провадити науку дальше. Дир. школи В. Коб. визначив з учителів занятих при школі комісію, переведено вступний іспит і 15 жовтня 1915 отворено і класу.

Науку від дальше м. Коваль а деякі предмети приділено вишшим учителям. Не було однак учителя до науки латини. Заходи Культурної Ради та дир. Кабаровського, щоби дістати до табору відповідну силу учительську були безуспішні, хотя заряд бараків, який щиро по цирав зусилля директора школи, визначив для сеї сиду уч. вільне мешканє, опад, світло і 8 К денної рємунєрації.

Щоби утримати сеї класу, та не дати змарнуватись хлопцям зєвернув ся директор до інжєнера (з укінченою Гімназією) п. Питлика, який був в таборі, щоби обияв науку латини. П. Питлик поспішив з помічю і провадив науку з добримй висїдами від падоліста 1915 до 10 марта 1916 р. В тім часі обияв науку в і класі проф. Заклинський, але перед тим просив директор школи Культурну Рєду о делегаванє комісії з Відня до провіренє поступів і переведєня класифікації за і. піврік. Культурна Рада делегувала п. дра Колєссу, дир. Ю.

Лєвицького, дир. Кабаровського і секретара Дранківського. Іспит випав надспєдівано добре і Культурна Рада висказала повне вдоволенє, та признає для директора і занятих сиду. Учєники дістали книжочки в нагороду пильності, та піврічні свїдоцтва підписані члєзани комісії.

До 29 цвітня була ся клєса у Гімнді під управою дир. школи Кабаровського — а відтак перенєсено її до Кірхбергу. Управу обияв проф. Заклинський — а місце учителя п. Чачка. В липни 1916 закінчено рік шкільний.

Тепер розпочинає ся у Гімнді новий рік, а опіка управ. бараків і Культ. Ради та зібраний збір уч. дає запоруку дальшого її розвою для добра висєдєнцї та народу.

— Поміч для української шкільної молодіжи в Празі. (Осьмий виказ. Дотепер зібрано: 7023 К 70 с.). Дальші дари приєзали в коронах: о. Теодор Савула парох 100, М. Дерлиця збірка 45, „Сільський Господар“ 30, Осип Граківський, учитель 29, Deutscher Volksrat für Bühnen in Trebnitz 10, з заявою великої прихильности для українського народу, Гр. Кни збірка 30, О. Еліяшевський Богдан, парох і декан, на бурсу за січень 10, о. Микола Іжак, ц. і к. пол. курант У. С. С. на бурсу за січень 10, надпоручник Алексій Ластовецький ц. і к. аудитор дальша збірка 44 (др. Кафка, обл. аудитор 10, Спичан, обл. ауд. 4, Неназваний 10, др. Гуєстав Фрайнд 10, Докупіль, поручник ауд. 4 о. Федор Винничук 2, Олекса Варбазик 2, Володимир Ластовецький 1, Евгений Ластовецький 1). Відсотки по виказу кк. Postsparkassenamt у Відні 5-93, о. Стефан Біліньський 50 на стипєндії (коляда), о. Іван Ковальчик, парох 100, о. Іван Капріян, парох 10, Наукове тов. ім. Шевченка 100, др. Мирон Кордуба збірка 19 (о. пол. курант Е. Павлик 10, проф. Вол. Кийчикевич 2, о. др. Корєнєв 2, проф. Бекул 1, др. Бригдзан 2, др. Данилюк 2), Осип Нарольський 10, Іван Петрицький на бурсу за цвітєнь, май, червень 30, Ів. Петрицький складка 29-94, о. Маріан Клодзіський 10, М. Москва 11, Антон Ульяновський 10, др. Андрій Чайковський, адв. 10, Богослови укр. семінара в Перемишлі 52, Кред. тов. „Наєжда“ в Крипичі 50, др. Василь Лєвицький, крилошанин в Перемишлі 25, Дмитро Соколюк ц. і к. хорунжий за січень 10. І. Гриньчук 20, о. Еліяшевський Богдан, парох і декан на бурсу за лютий і марєп 20, Парєхияльний Уряд Дмитрів п. Холоїв 20, др. Евген Олєсєнєвський, посол до ради держ. на бурсу за лютий 10, Осип Хомицький, інсп. рев. в Nieder-Alm близько Grödig на бурсу за січень і лютий 20, др. Іван Куровєв 20, о. Іван Заяць, парох на бурсу друга рата 50, о. Іван Бордун, парох 20, Теодор Гога, надпоручник, на бурсу за лютий 10, о. Іван Палів, парох 10, др. Володимир Вербєнєв 10, Обласний доктор Григорій Гарматій на бурсу за лютий 10, Карпатія тов. вг. об еєп.30, п. гефратова Пулюй на бурсу за лютий 10, Іван Марун (?) Стрий 10, Наталка Новаковська 2, Данило Великанєвич 10, Бронислав Гоцький 16-10, Український єпархияльний комітет опіки над военними сиротами у Львові 100, Альоайї Добрянський радник висшого кр. суду 20, Муссаковський Августин на бурсу за лютий 10, Гр. кат. парох. уряд Тирава-сільна 52, Омєлян Гундич ц. і к. поручник на бурсу за лютий 10, о. Микола Іжак пол. курант на бурсу за лютий 10, тов. кред. урядників і євящєників у Львові 20, Іван Петрицький з Вербова рєшта складки 10-83 (всі його збірки разом 245-77), о. В. Кушнір з Вербова від себе 10, від громади 30, Волод. Хронович ц. і к. лєйтнант 56, др. Коцовський 100, проф. др. Мирон Кордуба дальша збірка: дир. др. Агєнор Артимович на бурсу за лютий 10, проф. Адриєн Артимович 2, проф. І. Дошівник 1, пр. ф. Ткачук 1, др. Мирон Кордуба на бурсу за лютий 10, проф. А. Рудницький 2, проф. О. Цєвк 2, проф. Ід. Федорович 2, проф. Бекул 1, др. В. Бригдзан 2, проф. Андрєвич 1, Сидір Кузик 4, Ю. Гарух УСС. 5, проф. Іван Вобєрєвський 2, судія В. Кордуба 10, др. Р. Цєгєльський 2, Копачук 1, Юліян Сєнєвський ц. і к. хорунжий на бурсу за лютий разом 1636-30, а дєчєвливши посєредєду складку 5387-40, вплинуло досі 7023-70.

До почоту „Дєбрєдїв укр. бурси в Празі“ записані нові вг. жєртєводєвці: о. Микола Іжак ц. і к. пол. курант УСС, о. Еліяшевський Богдан парох і декан, о. Теодор Савула парох, о. Іван Ковальчик, парох, Наук. тов. ім. Шевченка у Львові, о. Іван Заяць парох і др. Коцовський.

Досі належать до почоту бурси: 2 Дєбрєдїйки, 24 Дєбрєдїв і 2 інституту.

Комітет дякує сєрдєчно всім вг. жєртєводєцям за ласкаві дари і поміч для шкільної молодіжи в Празі і просить дальші дари посєлати під адресою: Hofrat Dr. I. Puluj Smichow, Fibichgasse 1268.

— Снігові на Сибірі. Після донесення одної російської часописі панують від 14 днів в різних околицях Сибіру страшні снігові, що тамують всякий рух товарів. Внаслідок снігові поїзд, що від амуніцію з Читу, виконів ся. По розбиттю локомотиви і кількох вагонів повстала пожежа. Наступив вибух цілого ладунку. Цілий персонал поїзду загинув. Залізничний тор ушкоджений на просторі шість верст.

ОПОВІСТКИ.

Субота, дня 10. марта 1917.

Ввч: 10. марта гр.-кат. Тарасія, рикоз. 40 муч.

Ввч: 11. марта гр.-кат. Прокопія, рикоз. Константина.

О Український Народний театр „Бесіди“. Салы товариства ім. Лисенка при ул. Шаніевича ч. 5.

В неділю, дня 11. марта 1917 „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“ нар. драма в 5 діях зі співками і танцями М. Старипського.

Вісести можна скорше набути в „Народній Торговлі“, а в день представлення при касі театру в год. 5 по пол.

Початок в год. 7 вечером.

Послідні вісти.

БЕРЛІН, Граф Цеппелін умер на запалене легких в Шарлоттенбургу.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРИЙСЬКОЇ КВАТИРИ

3 дня 9 марта 1917

На східнім фронті:

Фронт маршадка пільного Макензена:

Не зайшло нічо важного:

Фронт генерала полковника арх. Йосифа:

Між долинами Уз а Особанісе австро-угорські полки, скріплені німецькими відділами опанували приступом сильно укріплене границне узгірє Магіарос. Неприятель полишив в наших руках 4 офіирів і 600 жовнярів, як також кільканайцять скорострілів і метавок мін. Особлива похвала належить ся полковні піхоти генведів ч. 10. На захід від Гумес значено російський блокгауз.

Фронт генерала пільного маршадка князя Леопольда Баварського:

Нема нічо до оповіщення.

На італійським і півд.-східнім фронті.

Положене не змінило ся.

Заступник шефа Генерального штабу пільний маршадок-поручник Ф. Геффер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті:

Знов діяльність артилерії на широкім фронті була збільшена лише в Шампанії. Донебудь зрештою оговь був сильніший, там були приготаваня наших або неприятельських дрібних боєвих діяльностей. На захід від Вічет наші наступаючі відділи вдерли ся до англійського становища і вернули з 37 бранцями, 2 скорострілами і одною метавкою мін.

В області Соми кілька разів вивязали ся еутички вивідних стеж. Там положили 15 Англіяців. В Шампанії Французи по безнастаннім огни настурили на становище, здобуто нами дня 15. II. на полудне від Ріцут. Удало ся їм вдертись до деяких ровів на узгірє 185 і в Шампань фери, у всіх інших місцях відперто їх. В протинаступі відобрали ми часть ровів на пануючим над околицею узгірє 185. Низько положений фільварок є в руках неприятеля.

На лівім березі Мози вечером Французи натиснули на наші діві на полудневім склони узгірє 304. Наступ не повів ся. Рівночасно наша прогулька коло ліса від Авокур дала нам без ніяких втрат 6 бранців і 2 скоростріли.

На східнім фронті:

Фронт баварського князя Леопольда:

Нічо важного.

Фронт генерала полковника арх. Йосифа.

Між долинами Третус а ХХ Уз наші війська здобули приступом гірський хребет Магіарос і сумежне сильно укріплене становище Росіян. Положено 4 офіирів і 600 жовнярів, здобуто кільканайцять скорострілів і метавок мін.

В області групи Макензена і на македонським фронті положене не змінило ся.

В дитім втратили ми 24 самоколетів. Неприятелі наші втратили на заході, на сході і на Балкані 91 самоколетів, з тих 37 є в наших руках, 49 впадо по тамтін боці лінії а 5 змущено осісти.

Перший генеральний квартир-майстер Людендорф.

Надіслане.

За св. рубрику редакція не відговідає.

Дентастичне заведенє

Д-ра Олександра Барнінського

при вул. Сикстуській ч. 17.

Виймованє зубів без болю і пльомбованє.

Штучні зуби в каучуку, золоті і платині.

Пацієнтів з провінції залагоджуєт ся в найкоротнім часі.

АДВОКАТ

Др. Ізидор Голубович

перенто канцеляріє в Тернополі

і веде її

у Львові, ул. Руська ч. 3. I. пов.

Оголошення.

Бухгальтер теоретично і практично вправний бюровий урядник знайде в нашій головній управі занятє. Письменні зголошення з свідоцтвами приймаємо до 15. марта. 2—3 Дирекція „Народної Торговлі“.

Пошукую брата свого Грицька Манько з села Ліщиниці повіт Заліщики. Хтоб знав, де він перебуває, згодить ласкаво донести на адрес: Joseph Mascko in Berndorf N. O. beim Bauer Haus, 2—3з.

Ученик з укінченою II. кл. Гім. в віці: 14 літ, потрібний до фірми І. Борне Пережиль. Торговля фарб, лярків, світла і пасіня. 6—6з.

Бандажі на пропуклини (брух) пупця, живота, пахвини і верка (мошен) та черевні опаски і шаурівки для пань. Підпасаки місячні для пань. Бандажі проти опаданя матиці. Бандажі на жилики ніг. М. Л. Полячек, Самбір 25. Цінавки даром. 4—5з.

„СВІТ“

Ілюстрований двотижневик для українських родин.

Виходить 1-го і 15-го кожного місяця, обємом 16—32 сторін друку.

ПРИ СПІВУЧАСТІ КРАСИХ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ І АРТИСТІВ.

Усі підорічні передплатники одержуть чотири книжкові премії-додатки.

З 2. ч. „Світа“ розсилаєт ся, як перша квартальна премія книжка Д. Лукіяновича — „Під свій прапор“ 4—5

Передплата вносьть в Арстрії:

Річно 16 К, піврічно 8 К, поодинокє число 80 сот. В Німеччині та на окупованих територіях та сама ціна в марках, зглядно в рублях.

Усі грошові посилки та письма до Редакції, просимо слати на адресу Ред. і Адмін: Львів — Куркова ч. 11.

НОВІ КНИЖКИ.

- 1) Наша дума, великий український епіванин ціна 4 2-30 (оправлений в полотно К 4-50).
- 2) Наша слава, (часть перша вел. співаника) ціна К 1-40.
- 3) Наша пісня, (часть друга вел. співаника) ціна К 1-40. При замовленю одного з тих співаників треба додати 30 сот. на звичайне нортю. а 65 сот. на поручене нортю.
- 4) Підручник до науки німецької мови. Ціна бром. прим. 3 кор. 50 сот., а оправлений в полотно з витисками 6 кор. 50 с. На поштову рекомєн. перес. долучити 65 с.
- 5) Дотепи вигадки і жарти. Ціна бром. прим. 1 кор. 80 с., оправл. в полотно з витисками 2 кор. 20 с. На поштову пересилку долучити 45 сот.
- 6) За козакським хлібом. Оповіданє з давних часів. Ціна 70 сот., з пересилкою о 20 сот. більше.
- 7) Веймарський: історична поема. Ціна 70 сот., з пересилкою о 20 сот. більше.
- 8) Чекає нас велика річ: історичні образки. Ціна 50 с., з пересилкою о 20 сот. більше.
- 9) З кривавого шляху Українських Січових Стрільців. оповіданя і епоси. Ціна 1 кор. 20 с., з пересилкою а 20 с. більше.

Книжки висилаємо тільки ко отриманню готівки; на кредит і за кошіплатою не висилаємо, в коміс не даємо.

Замовленя і гроші слати на адресу: Канцелярія Товариства „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10.

Купуйте і замовляйте!

Календарець „РУСАЛКА“

Ціна: впуск 30 сот. (почт. 35 сот.)

10 штук з почт. оплатою К 3—

25 : : : 720

50 : : : 13.50

100 : : : 25.00

Вид 25—100 шт. поручено (рекомендовано)

Вже продас ся відривний календар на р. 1917. Ціна 1-20 К., а пересилкою 1.50 К.

Замовленя приймає:

А. ОНТИШ, Львів, Надоцка ч. 4.

Цілий світ перейде на як умієти по німецькі говорити. З книжки, яку видає Товариство „Просвіта“ н. 8.

ПІДРУЧНИК

до науки німецької мови зладив Ю. Рудницький.

Можна легко учить ся говорити по німецьки.

Підручник сей надає ся так для початку, як і для тих, що вже учили ся або вже уміють де-що по німецьки або хочуть учить других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчивши їх можна вже порозумівати ся з Німцями у найконечніших справах.

В лекціях говорять ся про такі річи: єлисьме обійсте, різня, село, місто, барви, сільська хата, мешканє в місті, на торзі (про мясо, ярини, землеплоги), господарські будинки і річи, їзду возом, їзду залізницею, закупи в скляні, гостина, веденє господарки, (зима, весна, літо, осінь), побут у Відни, між ремісниками, при війську і т. п. Книжка обіймає 239 сторін друку. Подана відріш граматика і до кожної лекції словарєш. Один примірник коштує 3 кор. 50 сот. бром., а оправлений в полотно з витисками 6 кор. 50 с. На поштову пересилку треба долучити 65 сот. Висилає тільки за готівку: Канцелярія Товариства „Просвіта“, Львів, Ринок ч. 10.

Центральний банк чеських щадниць, філія у Львові, ул. Галицька 21, виконує якнайштаранніше

Перекази грошей

до бранців і закладників в Росії. Належить надати полк і шаржу та теперішню точну адресу. Доск васіде много признає. 2—10

Оголошенє.

До української і польської кореспонденції глядає фабричне бюро в Хорватії жінку або мушину (зільного від війська) що знаєби і німецьку мову і мали читко письмо. Оферти з у словниками, свідоцтвами і фотографією треба неслати: E. V. Feller in Zagrzeb, Jurjevska 31 A. 1—3

При залагоджуваню закупки просимо покладувати ся на „Українське Слово“.